

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

της : Γραμματείας

προς : τη Συνέλευση

Θέμα : **Σύνοψη των εισηγήσεων στο Φόρουμ**

Προκειμένου να προετοιμασθεί η αφιερωμένη στην κοινωνία των πολιτών σύνοδος της ολομέλειας, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 24-25 Ιουνίου 2002, διαβιβάζεται στα μέλη της Συνέλευσης περίληψη των εισηγήσεων οι οποίες υποβλήθηκαν στο Φόρουμ από την εναρκτήρια σύνοδο της Συνέλευσης έως και τις 7 Ιουνίου 2002.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΦΟΡΟΥΜ

Εισαγωγή

1. Η δήλωση του Λάκεν σχετικά με τη δημιουργία της Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιούργησε και ένα Φόρουμ προκειμένου να επιτρέψει στις οργανώσεις που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών να συμβάλουν στον ευρύτερο διάλογο. Το Φόρουμ έχει μορφή διαρθρωμένου δικτύου, μέσω ειδικής προς τούτο ιστοσελίδας, όπου οι οργανώσεις μπορούν να εγγράφονται και να ταχυδρομούν τις εισηγήσεις τους. Λειτουργεί από την εναρκτήρια σύνοδο της Συνέλευσης στα τέλη Φεβρουαρίου.
2. Έως τώρα 160 οργανώσεις έχουν εγγραφεί και έχουν συμβάλει με τις εισηγήσεις τους στο διάλογο. Ο ρυθμός των εγγραφών είναι περίπου οκτώ ανά εβδομάδα, αυξάνει δε γρήγορα κατά τις τελευταίες εβδομάδες καθώς οι οργανώσεις ενθαρρύνθηκαν να εγγραφούν εγκαίρως ώστε η εισήγησή τους να ληφθεί υπόψη για τη δεύτερη σύνοδο ολομέλειας τον Ιούνιο.
3. Οι 160 οργανώσεις αποτελούν ευρύ αντιπροσωπευτικό δείγμα της κοινωνίας των πολιτών. Οι περισσότερες εξ αυτών έχουν ενδιαφέροντα πανευρωπαϊκής κλίμακας, καίτοι επέλεξαν να εγγραφούν και πολλές εθνικές οργανώσεις. Η συμμετοχή των εθνικών οργανώσεων είναι μάλλον ανόμοια, διότι ορισμένα κράτη μέλη δεν εκπροσωπούνται καθόλου και περιορισμένος μόνον αριθμός οργανώσεων προέρχεται από τις υποψήφιες χώρες.

4. Το Φόρουμ διαιρείται σε τέσσερις κατηγορίες και οι οργανώσεις καλούνται να επιλέξουν κατά την εγγραφή τους την πλέον ενδεδειγμένη κατηγορία. Η κατανομή των 160 οργανώσεων ανά κατηγορία έχει ως εξής :

πολιτική ή δημόσια αρχή (και σε υπο-εθνικό επίπεδο)	17
κοινωνικο-οικονομικά ενδιαφέροντα (κοινωνικοί εταίροι, επαγγελματικές ομάδες κλπ.)	16
ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα και εργαστήρια ιδεών (think tanks)	28
άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ΜΚΟ κλπ.	<u>99</u>
ΣΥΝΟΛΟ	<u>160</u>

5. Κάθε οργάνωση καλείται να υποβάλει μια εισήγηση μαζί με περίληψη μιας σελίδας. Και τα δύο αποστέλλονται στην ιστοσελίδα. Δεδομένου του αριθμού και του φάσματος των εισηγήσεων, η παρούσα περίληψη δεν φιλοδοξεί να τις καλύψει όλες. Σκοπός της είναι μάλλον να διυλίζει ορισμένα από τα βασικά ζητήματα και μελήματα τα οποία αντικατοπτρίζονται στις εισηγήσεις που απευθύνθηκαν στο Φόρουμ συνολικά. Αυτό θα δώσει στα μέλη της Συνέλευσης μια συνολική εικόνα του Φόρουμ και με αυτό τον τρόπο θα βοηθήσει την κοινωνία των πολιτών να συμβάλει στις εργασίες της Συνέλευσης. Όσοι επιθυμούν να έχουν μια πλήρη εικόνα του Φόρουμ θα πρέπει να συμβουλευθούν τις ίδιες τις εισηγήσεις στην ιστοσελίδα.
6. Το φάσμα των εισηγήσεων δεν είναι το κατάλληλο ώστε να συναχθούν ουσιαστικά συμπεράσματα από το Φόρουμ. Αλλά ορισμένα σημαντικά θέματα επανέρχονται σε πολλές εισηγήσεις. Το πρώτο είναι η επιθυμία να λειτουργήσει η Ένωση εγγύτερα σε εκείνους που επιδιώκει να υπηρετήσει. Αυτό σημαίνει τη λήψη αποφάσεων στο ενδεδειγμένο επίπεδο αλλά και την εξασφάλιση ότι οι πολίτες της Ευρώπης θα έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στις αποφάσεις αυτές, σε οποιοδήποτε επίπεδο και αν λαμβάνονται. Δεύτερον, και αυτό συνδέεται με το πρώτο, είναι η μέριμνα να βελτιωθεί το επίπεδο συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, μέσω των οργανώσεων που τη συνιστούν, στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων και ο ιδιαίτερος ρόλος της να αναγνωρισθεί στη Συνθήκη. Τρίτον, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο σεβασμό εκ μέρους της Ένωσης των θεμελιωδών δικαιωμάτων όπως

έχουν ήδη ορισθεί και ενδεχομένως στην επέκτασή τους. Πολλές οργανώσεις πιστεύουν ότι αυτό μπορεί να επιτευχθεί πλήρως με την ενσωμάτωση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στη Συνθήκη. Τέταρτο, κάθε κλαδική ομάδα συμφερόντων δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην αποτελεσματική και νομιμοποιημένη λήψη αποφάσεων, συχνά ζητώντας τη μετάβαση σε διαδικασία λήψης αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία σε συνδυασμό με συναπόφαση στους αντίστοιχους τομείς πολιτικής.

7. Πέρα από τα γενικά αυτά θέματα, εγείρονται και πολλά άλλα ζητήματα. Αυτά θα εξετασθούν παρακάτω σύμφωνα με τις τέσσερις κατηγορίες, οι οποίες καίτοι προβλέφθηκαν για να γίνει ευκολότερη η διαχείριση του Φόρουμ, είναι σε κάποιο βαθμό αυθαίρετες, διότι ορισμένες οργανώσεις δεν ταιριάζουν προφανώς σε καμία ειδική κατηγορία (εξ αυτού του γεγονότος μεγάλος αριθμός επέλεξε την τέταρτη κατηγορία, δηλαδή «διάφορα»).

Πολιτικές δημόσιες αρχές

8. Η πλειονότητα των οργανώσεων οι οποίες έχουν εγγραφεί στον τίτλο αυτό εκπροσωπούν περιφερειακές ή υπο-περιφερειακές οργανώσεις. Έτσι, μεγάλο μέρος του περιεχομένου των εισηγήσεών τους συνδέεται με το ρόλο και το καθεστώς των υποεθνικών φορέων στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορισμένες έχουν ως αφετηρία την ανάγκη να συμπεριληφθεί στη Συνθήκη αναγνώριση του δικαιώματος των πολιτών στην τοπική δημοκρατία, ενδεχομένως ενσωματώνοντας στη Συνθήκη το Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης για την τοπική αυτοδιοίκηση. Πολλές επίσης ζητούν συγκεκριμένη εφαρμογή των διατάξεων για την τοπική δημοκρατία του άρθρου 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει των οποίων οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στον πολίτη, καθώς και απλούστευση ιδίως εκείνων των νομοθετικών διατάξεων οι οποίες απαιτούν εφαρμογή σε υπο-εθνικό επίπεδο (με συνέπεια πολύ στενή συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών σε όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας).
9. Ορισμένες οργανώσεις ζητούν σαφή αναγνώριση των τεσσάρων επιπέδων διακυβέρνησης : ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό. Άλλες επιδιώκουν τη ρητή αναγνώριση στη Συνθήκη του ρόλου των περιφερειών και των τοπικών αρχών και ορισμένες θεωρούν ότι, ελλείψει λεπτομερούς καταλόγου αρμοδιοτήτων, πρέπει να θεσπισθεί ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου της επικουρικότητας (εκ των προτέρων και εκ των υστέρων).

10. Ορισμένες εισηγήσεις αναφέρονται στην ανάγκη να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη οι δημοσιονομικές επιπτώσεις που έχουν οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο στους υπο-εθνικούς φορείς. Άλλες ζητούν να δοθεί στις περιφέρειες νομοθετικά το δικαίωμα πρόσβασης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, ειδική αναγνώριση στη Συνθήκη και το δικαίωμα συμμετοχής στις συνεδριάσεις του COSAC.

Κοινωνικο-οικονομικά ενδιαφέροντα

11. Στην κατηγορία αυτή έχει βρεθεί σχετικά μικρός αριθμός οργανώσεων. Εκπροσωπούν κατά κύριο λόγο τα συμφέροντα των εργαζομένων ή ειδικών κλάδων της οικονομίας όπως οι συνεταιρισμοί και οι δημόσιες υπηρεσίες.
12. Ορισμένες από τις οργανώσεις αυτές υποστηρίζουν ότι πρέπει να εξισορροπηθεί περισσότερο η οικονομική πολιτική με τους κοινωνικούς στόχους. Ζητούν να συμπεριληφθούν ρητώς στη Συνθήκη ορισμένα κομβικά στοιχεία του Ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, για παράδειγμα ο στόχος της πλήρους απασχόλησης. Ορισμένες οργανώσεις ζητούν μεγαλύτερη αναγνώριση του συνεταιριστικού τομέα, καθώς και του τομέα των υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος. Άλλο αίτημα είναι ο θεσμοθετημένος διάλογος με τους κοινωνικούς εταίρους, διευρύνοντας τον αριθμό των συνομιλητών ώστε να καταστεί περισσότερο αντιπροσωπευτικός. Εγέρθηκε επίσης το ζήτημα μεγαλύτερης συμμετοχής των εργαζομένων. Ορισμένες οργανώσεις ζητούν την ενσωμάτωση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στη Συνθήκη προκειμένου να υπάρχει μεγαλύτερη αναγνώριση των βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων.

Ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα και εργαστήρια ιδεών (Think-tanks)

13. Οι εισηγήσεις στο Φόρουμ των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και των εργαστηρίων ιδεών αναπόφευκτα είναι διαφορετικού μάλλον χαρακτήρα από εκείνες πολλών μη κυβερνητικών οργανώσεων. Πολλές από τις προτάσεις τους δεν έχουν στόχο να εξυπηρετήσουν απαραιτήτως ένα ιδιαίτερο συμφέρον, αλλά μάλλον να προωθήσουν τον ευρύτερο

διάλογο για την μελλοντική δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορισμένες σκιαγράφησαν ενδεχόμενα μοντέλα για ένα μελλοντικό σύνταγμα, υποβάλλοντας προτάσεις για το πώς θα συγχωνευθούν οι Κοινότητες και η Ένωση και πώς θα προσαρμοσθεί η σημερινή δομή σε πυλώνες. Άλλες εισηγήσεις ήγειραν ειδικά ζητήματα τα οποία η Συνέλευση έχει ήδη εξετάσει (π.χ. την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων).

14. Ορισμένες ομάδες φοιτητών υπέβαλαν ένα σχέδιο συντάγματος ή "μανιφέστου" για την Ευρώπη. Ορισμένα εργαστήρια ιδεών υπέβαλαν ιδέες για μελλοντικές θεσμικές ρυθμίσεις, συμπεριλαμβάνοντας ορισμένες λεπτομερείς προτάσεις για το ζήτημα της εκλογής του Προέδρου της Επιτροπής και το μελλοντικό ρόλο του Υπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ. Εθίγη η ιδέα μιας κοινής γλώσσας, καθώς και η δυνατότητα να δημιουργηθούν περιφερειακές ενώσεις που θα λειτουργούν ως ομάδες εντός της ΕΕ συνολικά. Ζητήθηκε επίσης μεγαλύτερη διαφάνεια στις πρακτικές των ομάδων πίεσης (lobbying).

Άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

15. Ο μεγαλύτερος κατά πολύ αριθμός οργανώσεων έχουν εγγραφεί στην κατηγορία αυτή. Ως αποτέλεσμα καλύπτεται ευρύ φάσμα θεμάτων. Μπορούν ωστόσο να προσδιορισθούν ορισμένοι χωριστοί τομείς ενδιαφέροντος.
16. Ορισμένες οργανώσεις από τον "κοινωνικό" τομέα έχουν εγγραφεί στην κατηγορία αυτή. Πολλά από τα μέλημά τους επικαλύπτονται με εκείνα που έχουν εγερθεί στην κοινωνικο-οικονομική κατηγορία (βλέπε παραπάνω). Ωστόσο συμπεριλαμβάνονται και οργανώσεις που ασχολούνται ιδιαίτερα με ζητήματα ισότητας των φύλων και υποστήριξης προς τις οικογένειες. Ζητείται πιο ενεργός πολιτική στον τομέα της ισότητας των φύλων και ένταξη του θέματος των φύλων σε όλους τους σημαντικούς τομείς πολιτικής. Ορισμένες οργανώσεις ζητούν να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις πολιτικές για την ανάπτυξη του ανθρώπου, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης προς τις οικογένειες και της καταπολέμησης της φτώχειας. Ορισμένες οργανώσεις αναφέρονται στην αυξανόμενη χρησιμοποίηση μιας προσέγγισης "ανοικτού συντονισμού" στον κοινωνικό τομέα και ζητούν να αναγνωρισθεί αυτό τυπικά στη Συνθήκη. Ορισμένες εισηγήσεις καλούν την Ένωση να αναγνωρίσει ρητώς το στόχο της μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής. Ζητείται πιο συνεκτική και βιώσιμη κοινή γεωργική πολιτική.

17. Ορισμένες οργανώσεις ενεργοποιούνται στον τομέα της ανάπτυξης. Πολλές από αυτές υπογραμμίζουν ότι είναι σημαντικό να αποτελέσει η αναπτυξιακή πολιτική και η εξάλειψη της φτώχειας τον πυρήνα της εξωτερικής πολιτικής, και ζητούν να διατηρηθεί ένα χωριστό οργανωτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη τόσο στην Επιτροπή όσο και στο Συμβούλιο. Ορισμένες ζητούν να τροποποιηθούν οι Συνθήκες ώστε να αποτυπώνεται ο καθοριστικός ρόλος της αναπτυξιακής πολιτικής και να δοθεί νομική βάση στη διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών. Ζητείται να ενσωματωθεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης στον κοινοτικό προϋπολογισμό και η αναπτυξιακή πολιτική να αποτελέσει συντρέχουσα αρμοδιότητα της Κοινότητας και των κρατών μελών.
18. Στον τομέα του περιβάλλοντος, ορισμένες οργανώσεις ζητούν μεγαλύτερη αναγνώριση της σημασίας της περιβαλλοντικής προστασίας και της αειφόρου ανάπτυξης. Ιδιαίτερα ζητείται να ληφθεί περισσότερο υπόψη η βιωσιμότητα στη μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής, να επεκταθεί η ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία και συναπόφαση στις περιβαλλοντικές αποφάσεις (ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ), και να συμπεριληφθούν τα περιβαλλοντικά δικαιώματα στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
19. Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται ορισμένες εισηγήσεις οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γενικά, οι οργανώσεις αυτές ζητούν να διατηρηθεί και να ενισχυθεί η μέριμνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα ως καθοριστικό στοιχείο σε όλες τις πολιτικές. Οι περισσότερες ζητούν την ενσωμάτωση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στη Συνθήκη, και πολλές θεωρούν ότι αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από κάποια ενίσχυση του Χάρτη. Ορισμένες ζητούν επίσης να προσχωρήσει η Ένωση στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ορισμένες οργανώσεις ζητούν να προβλεφθούν καλύτερες διατάξεις για την εξασφάλιση της ισότητας των φύλων, των δικαιωμάτων του παιδιού και της προστασίας της οικογένειας και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
20. Ορισμένες οργανώσεις του πολιτιστικού τομέα υπέβαλαν εισηγήσεις στην κατηγορία αυτή. Ζητούν να γίνει πολύ εντονότερο το πολιτισμικό στοιχείο στην Ευρωπαϊκή Ένωση μελλοντικά, με εντονότερη προσήλωση στις ισχύουσες διατάξεις του Άρθρου 151 ΣΕΚ, και μετάβαση στη λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία και συναπόφαση. Ορισμένες ζητούν επίσημη αναγνώριση στη Συνθήκη του πλουραλισμού της παιδείας και της πρόσβασης στην παιδεία υπό ίσες προϋποθέσεις. Ζητείται επίσης ειδική νομική βάση για την βοήθεια στον αθλητισμό.

21. Από ορισμένες θρησκευτικές οργανώσεις ζητήθηκε να περιέχει η μελλοντική συνταγματική συνθήκη ένα πνευματικό στοιχείο, με ρητή αναγνώριση της θρησκευτικής και πνευματικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Ορισμένες επίσης επιθυμούν να ενσωματωθεί στη Συνθήκη η Δήλωση αριθμός 11, για το σεβασμό του καθεστώτος των εκκλησιών.
22. Ορισμένες οργανώσεις των πολιτών έστειλαν εισηγήσεις στην κατηγορία αυτή. Ζητούν γενικά μεγαλύτερη διαφάνεια στη λειτουργία της Ένωσης, καθώς και μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών κατ' ιδίαν, με χρήση όσο το δυνατόν περισσότερο των νέων τεχνολογιών. Ορισμένες οργανώσεις ζητούν ένα μόνο δημοψήφισμα, ή εγγύηση για τη διεξαγωγή εθνικών δημοψηφισμάτων, για τη Συνθήκη η οποία φρονούν ότι πρέπει να αποτελέσει το αποτέλεσμα της Συνέλευσης. Υπάρχουν επίσης εισηγήσεις ορισμένων πολιτικών κομμάτων, καθώς και "ευρωπαϊκών οργανώσεων (τόσο ευρωπαϊστικών/Φεντεραλιστικών" όσο και "ευρωσκεπτικιστικών"). Ορισμένες οργανώσεις ζητούν ένα ομοσπονδιακό σύνταγμα για την Ευρώπη, και ορισμένες εισηγήσεις περιέχουν λεπτομερείς προτάσεις για τις ενδεχόμενες μελλοντικές θεσμικές δομές. Εξάλλου, ορισμένες οργανώσεις εκφράζουν ανησυχία ιδίως για τη συνεχιζόμενη έλλειψη δημοκρατικής ευθύνης στην Ένωση και ζητούν μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων.

Παρακολούθηση της εφαρμογής

23. Η παρούσα περίληψη καλύπτει όλες τις εισηγήσεις που εστάλησαν στο Φόρουμ έως την πρώτη σύνοδο ολομελείας του Ιουνίου (7 Ιουνίου 2002). Συνεχίζεται και ενθαρρύνεται η εγγραφή οργανώσεων. Η ιστοσελίδα είναι βεβαίως προσιτή σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των μελών της Συνέλευσης, και η γραμματεία της Συνέλευσης θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εισηγήσεις.